

Przedmowa

Głównym celem badawczym monografii jest scharakteryzowanie umowy rachunku bankowego objętego bankowością internetową, w tym zdekodowanie norm prawnych dotyczących tej umowy, wynikających z przepisów ustawy o usługach płatniczych¹, ale odczytywanych z uwzględnieniem zasad polskiego prawa cywilnego, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów Kodeksu cywilnego² oraz ustawy – Prawo bankowe³, a także poglądów doktryny.

Dokonany przez polskiego ustawodawcę wybór metody transpozycji przepisów dyrektywy o usługach płatniczych⁴ do prawa polskiego prowadzi do wielu wątpliwości interpretacyjnych. Regulacja usług płatniczych nie została wpasowana w system polskiego prawa, stąd istnieje potrzeba szczegółowej analizy norm wyznaczanych przez przepisy UsłPIU oraz przez przepisy reżimu ogólnego, stanowiące tło nowej regulacji. Niniejsze opracowanie ma także na celu dowiedzenie, że w wielu przypadkach norma dekodowana w oparciu o całości kształt przepisów prawa polskiego może w odniesieniu do umów rachunku bankowego znacznie odbiegać od rezultatu wykładni dokonywanej jedynie na podstawie przepisów UsłPIU. Uwagę zwraca także skutek (wydaje się, że niezamierzony) nowej regulacji w postaci częściowego obniżenia poziomu ochrony interesów posiadaczy rachunków bankowych w wyniku objęcia ich regulacją UsłPIU.

W toku analizy konieczne będzie także zdefiniowanie pojęcia bankowości internetowej, co nie zostało jeszcze dokonane w polskim piśmiennictwie w sposób osadzony w teoretycznych elementach konstrukcyjnych umowy rachunku bankowego, a także określenie wzajemnych relacji pojęć bankowości internetowej oraz instrumentu płatniczego. Dalszy wywód będzie miał na celu udowodnienie, że bankowość internetowa nie stanowi odrębnej umowy (nazwanej albo nienazwanej), ale jedynie umowną modyfikację umowy rachunku bankowego w zakresie sposobu komunikacji między stronami. Tak rozumiana bankowość internetowa będzie także stanowiła instrument płatniczy.

Monografia składa się z przedmowy, dziewięciu zasadniczych rozdziałów uszeregowanych tematycznie oraz zakończenia.

Po zagadnieniach wstępnych, obejmujących także zarys ekonomicznego znaczenia analizowanego zagadnienia, zostały scharakteryzowane źródła regulacji, ze szczególnym uwzględnieniem różnych modeli transpozycji regulacji usług płatniczych w innych pań-

¹ Ustawa z 19.8.2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. Nr 199, poz. 1175 ze zm.), dalej jako: UsłPIU.

² Ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 ze zm.), dalej jako: KC.

³ Ustawa z 29.8.1997 r. – Prawo bankowe (t.j.: Dz.U. z 2012 r. poz. 1376 ze zm.), dalej jako: PrBank.

⁴ Dyrektywa 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 13.11.2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniająca dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylająca dyrektywę 97/5/WE, Dz.Urz. UE L 319 z 5.12.2007 r., s. 1 ze zm., dalej jako: PSD.

stwach członkowskich oraz skomplikowanego i dalekiego od przejrzystości zagadnienia zakresu zastosowania teŝe regulacji w Polsce.

Następnie zostały omówione podstawowe pojęcia konstrukcyjne związane z umową rachunku bankowego i usługami płatniczymi oraz zaproponowana została definicja bankowości internetowej. W następnej kolejności zostały scharakteryzowane zasady zawarcia, zmiany i rozwiązania umowy rachunku bankowego, z uwzględnieniem specyfiki bankowości internetowej oraz nowej regulacji usług płatniczych.

Po nich zostały omówione kluczowe zagadnienia związane z tematem pracy, a mianowicie treść poszczególnych zobowiązań stron umowy rachunku bankowego. Główne miejsce zajęła tu tematyka zasad przeprowadzania rozliczeń pieniężnych.

Ostatnią część merytoryczną monografii stanowi analiza zagadnień wadliwości wykonania rozliczeń pieniężnych w świetle nowych regulacji (zwłaszcza skutków tzw. transakcji nieautoryzowanych). Problem ten wydaje się być jeszcze bardziej kluczowy w kontekście bankowości internetowej.

Podstawą niniejszej monografii była rozprawa doktorska przygotowana na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego pod kierunkiem prof. dr. hab. *Wojciecha Pyziola*, kierownika Katedry Prawa Gospodarczego Prywatnego.

W tym miejscu autor chciałby podziękować Promotorowi za wpojenie przekonania o istnieniu logicznej i koherentnej regulacji umowy rachunku bankowego, której elementy konstrukcyjne są silnie osadzone w zasadach prawa cywilnego, bez którego to przekonania rozprawa ta nie mogłaby powstać. Kolejne podziękowania autor kieruje do dr. *Marcina Olechowskiego*, z którego ogromną wiedzą i otwartym spojrzeniem na problemy autor mógł konfrontować swoje przemyślenia, oraz do dr. *Agnieszki Hajos-Iwańskiej*, która była niewyczerpanym źródłem motywacji.

Monografia obejmuje stan prawny aktualny na dzień 30.11.2013 r.

Warszawa, grudzień 2013 r.

Wojciech Iwański